

Eindverslagen der Commissie van Rapporteurs over de wetsontwerpen nos. 9, 173, 220, 139, 152 en 172.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over de ontwerpen van wet tot:

1°. wijziging van art. 42 van het bij de wet van 2 September 1854 (*Staatsblad* n°. 129) vastgestelde Reglement op het beleid der Regeering van *Nederlandsch-Indië* (9);

2°. wijziging van de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 142) (173);

3°. verklaring van het algemeen nut van de onteigening van eigendommen, noodig voor de vergrooing van de algemeene begraafplaats te *Meppel* (220).

Tegen deze wetsontwerpen bestond geen bezwaar.

Vastgesteld 2 April 1909.

LAAN.
VAN WELDEREN RENGERS.
VAN BEYMA.
BLOEMBERGEN.
VAN LAMSWEERDE.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot nadere wijziging van de wet op het notarisambt. (139)

Bij het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp rees bij enkele leden twijfel, of de substituut-griffier, wien door den griffier der rechtbank het werk, verbonden aan de waarneming van het secretariaat der Kamer van Toezicht, kan worden opgedragen, ook de toelage aan den griffier toegekend zal ontvangen, wanneer hij dezen als secretaris vervangt.

Bestaat voor den substituut-griffier de verplichting de hem door den griffier opgedragen betrekking onbezoldigd waar te nemen?

Ofschoon sommigen meenden, dat de zaak in het artikel duidelijk was geregeld, en de vermelde vraag ontkennend moest beantwoord worden, zoude men gaarne het gevoelen daaromtrent van den Minister vernemen.

Vastgesteld den 2den April 1909.

LAAN.
VAN WELDEREN RENGERS.
VAN BEYMA.
BLOEMBERGEN.
VAN LAMSWEERDE.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging en verhooging der begrooing van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1909, ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van *Tjikampek* naar *Cheribon*. (152)

Eenige leden betoogden het nut de haven van Indramajoe door eene zijlijn van uit Djatibarang of eene nabijgelegen plaats aan de hoofdlijn te doen aansluiten. De vraag in hoeverre Indramajoe met den ontworpen spoorweg kan verbonden

worden, zal, naar men vertrouwde, de Minister nagaan. De leden hier aan het woord achtten het zeer wenschelijk, dat Zijne Excellentie het tot stand komen van die verbinding bevorderde, daar Indramajoe een hoogst belangrijken uitvoer heeft van rijst.

De verhooging van het in onderafdeeling 47 vastgestelde bedrag met vijf ton gouds is noodig, om een zwaarder en bovenbouw toe te passen ten einde met grootere snelheid te kunnen rijden en eene eéndaagsche verbinding van Batavia met Semarang mogelijk te maken. De vraag werd gedaan, of het gedeelte Cheribon—Semarang reeds voor dat doel is ingericht.

Het werd door sommige leden niet juist geacht, dat het in het wetsontwerp aanvankelijk aangevraagd bedrag bij eene nota van wijziging met vijf ton gouds verhoogd was, en de grondslagen, waarop de aanleg van de lijn zoude geschieden, gewijzigd waren. Men vond het onregelmatig, dat dergelijke ingrijpende verandering van een wetsontwerp kan plaats vinden, zonder dat daarop de Raad van State gehoord is.

Vastgesteld den 2den April 1909.

LAAN.
VAN WELDEREN RENGERS.
VAN BEYMA.
BLOEMBERGEN.
VAN LAMSWEERDE.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van *Metslawier* naar *Ajum*. (172)

Het afdeelingsonderzoek van dit ontwerp van wet heeft aanleiding gegeven tot de navolgende beschouwingen.

Onderscheidene leden hadden het wenschelijk geacht, dat de spoorweg was doorgetrokken tot Oostmahorn. Zij betreunden het, dat de Regeering, die in beginsel voor die verlenging van de spoorlijn gestemd is, niet krachtiger haren invloed in dien zin had doen gelden. Zij achtten de aansluiting van Oostmahorn aan den spoorweg van groot belang, meer in het bijzonder voor de verbinding met Schiermonnikoog. Oorspronkelijk was dan ook deze plaats als eindpunt der lijn aangewezen, maar met het oog op de plannen betreffende de Lauwerzee en op de onzekerheid ten opzichte van de verbinding met de provincie Groningen, was men er niet toe overgegaan reeds dadelijk de lijn tot dat eindpunt aan te leggen.

Overtuigd als zij waren dat op den duur eene verlenging van de lijn tot Oostmahorn niet zoude kunnen uitblijven, waren eenige leden van oordeel, dat het de voorkeur verdiende om thans de geheele lijn af te werken in plaats van bij gedeelten. Het telkens aanleggen toch van een deel van den spoorweg komt op hoogere uitgaven te staan dan het maken van het werk in zijn geheel.

Anderen konden een en ander niet toegeven. Zij waren van gevoelen, dat de Regeering een juist standpunt innam, door mede te gaan met de provinciale autoriteiten, die uit den aard der zaak het best met de plaatselijke toestanden en behoeften bekend zijn. Het dagelijksch verkeer met Schiermonnikoog was ook niet van dien aard, dat het geacht kon worden de kosten van het bedrijf van dat lijntje loonend te maken.

Vastgesteld den 2den April 1909.

LAAN.
VAN WELDEREN RENGERS.
VAN BEYMA.
BLOEMBERGEN.
VAN LAMSWEERDE.

